

VEILIGHEIDSDIENST NED. ANTILLEN

MAANDOVERZICHT

ALGEMEEN

Een voorlopige regering werd in de Dominikaanse Republiek gevormd. Een werkelijke oplossing van politieke moeilijkheden in dit land betekent zij echter niet. Zonder de aanwezigheid van de inter-Amerikaanse vredesmacht zou het bewind van GARCIA GODOY beslist als een kaartenhuis instorten.

Fidel CASTRO kondigde een mededeling omtrent Ché GUEVARA aan en opende de Cubaanse havens voor een desgewenste massale uittocht van Castro-moede Cubanen.

President VALENCIA van Colombia decreteerde een aantal overtijdige maatregelen om de economie van het land te redden. De Liberalen besloten het nationale front niet kapot te maken. De links-extremisten waren in het geweer, maar nog altijd onderling sterk verdeeld.

De Verenigde Staten en Panama bereikten overeenstemming over een nieuwe kanaal-contract. Hiermede zou hopelijk een steen des aanstoets uit de weg geruimd kunnen worden.

Hoge militairen in de strijdkrachten van Brazilië waren bevreesd voor een herleving van de invloed van de traditionele politieke partijen, P.S.D. (KUBITSCHER) en P.T.B. (GOULART). President CASTELO BRANCO stelde zich garant voor het respecteren van de uitslag der op handen zijnde verkiezingen van gouverneurs in de Braziliaanse staten. Het was niet uitgesloten dat de z.g. "harde lijn" militairen zich t.z.t. in naam van de revolutie nog tegen CASTELO BRANCO zelf keren. Carlos LACERDA is al geruime tijd teruggevallen op zijn vertrouwde rol van presidentiële kwelgeest.

De Nederlandse Antillen stonden in het teken van het Koninklijk bezoek. De arbeidsvrede werd bedreigd door geschillen tussen en binnen de vakbonden. De premier van Brits Guyana bracht een officieus bezoek aan de Antillen en sprak in het Casa Sindical.

VENEZUELA

Zoals overal elders op het Zuidelijk deel van het continent was er ook in Venezuela een verontwaardigde reactie op de resolutie welke door het Huis van Afgevaardigden in de Verenigde Staten werd aangenomen, waarbij interventie werd aanbevolen in welk Zuid Amerikaans land dan ook dat ten prooi dreigt te vallen aan communistische subversie. De minister van buitenlandse zaken beperkte zich ertoe mede te delen dat de Venezolaanse regering "niet eens" was met deze resolutie. In het congres werd de resolutie echter een aantasting van de waardigheid van de Latijns Amerikaanse volkeren genoemd.

Afgelopen maand hield de regeringspartij, Acción Democrática, haar 15e nationale vergadering. Rómulo BETANCOURT werd door de vergadering gekozen tot ere-voorzitter. Niettemin werd door velen na afloop van de vergadering de mening uitgesproken dat BETANCOURT, die nog altijd niet is teruggekeerd naar zijn land, op de vergadering een nederlaag heeft geleden. Deze nederlaag zou zijn gebleken uit de herverkiezing van Jesus Angel PAZ GALARRAGA als secretaris generaal van de partij. BETANCOURT zou vanuit het buitenland doende zijn Carlos Andrés PEREZ, zijn vroegere minister van binnenlandse zaken, te pousseren als kandidaat voor de presidentsverkiezingen van 1969. Alhoewel BETANCOURT zich nergens over heeft uitgelaten en PEREZ zelf heeft beweerd dat BETANCOURT geen voorkeur heeft, is deze speculatie begrijpelijk. PEREZ heeft afgelopen maand BETANCOURT in de Verenigde Staten opgezocht. BETANCOURT moet volledig op de hoogte zijn van de beduchtheid van de Verenigde Staten voor een mogelijke candidatuur van PAZ GALARRAGA, (zie M.O.-mei 1965). Op de nationale vergadering werd door geestverwanten van PEREZ als "compromis-candidaat" tegen PAZ GALARRAGA de ondervoorzitter van het Huis van Afgevaardigden, Antonio LEIDENZ, voorgedragen. (Antonio LEIDENZ is een broer van de huidige Consul-Generaal van Venezuela op Curacao, Francisco LEIDENZ ESTEVANOT). De verkiezing van Antonio LEIDENZ tot secretaris-generaal zou PAZ GALARRAGA volledig hebben uitgeschakeld als potentiële presidentscandidaat. Nu PAZ GALARRAGA gewonnen heeft, zal er met hem nog altijd rekening moeten worden gehouden. Toch heeft reeds het gebrek aan unanimiteit zijn positie binnen de partij verzwakt. Daarom lijkt het commentaar over een "nederlaag" van BETANCOURT overdreven. De groep van PEREZ heeft

zich bovendien niet geheel blootgegeven. Antonio LEIDEZ was niet de werkelijke kandidaat van deze groep. Men moet hem eerder zien als een - overigens bewust gewillig - offerlam.

Voorlopig nog niet betrokken bij het positiespel in de partij, maar zeker een krachtige potentiële kandidaat is nog een andere oud-minister van binnenlandse zaken, Luis Augusto DUBUC. DUBUC is thans voorzitter van de senaatscommissie voor buitenlandse zaken. Hij is een der oorspronkelijke "Adecos". Dit maakt hem een formidabele figuur, want de intieme persoonlijke relaties tussen de oprichters van de Acción Democrática zijn nog steeds meer dan wat dan ook bepalend voor de machtsverhoudingen in de partij. Door jarenlange associatie, vooral ook in de perioden van ballingschap, zijn hechte vriendschapsbanden ontstaan tussen de oorspronkelijke leiders. De solidariteit die hierdoor wordt bevorderd heeft uiteraard niet alleen een positieve grondslag maar ook een negatieve. Zij kennen elkaar in de meeste gevallen té goed om de wederkerige onaangename gevolgen van een verwijdering te riskeren. Daarom kunnen intriges die weinig uit te staan hebben met een objectieve beschouwing van de politieke realiteiten van het Venezuela van vandaag nog van grote invloed zijn op de keuze die uiteindelijk door de partij zal worden gedaan.

De statuten van de Acción Democrática eisen niet dat de kandidaat aan wie de partij haar steun geeft een partijfiguur is, of zelfs ook maar lid van de partij. De huidige samenwerking tussen A.D., U.R.D. en F.N.D. heeft dan ook naast de besproken speculaties over wat binnen de A.D. aan het gebeuren is, eveneens de vraag doen rijzen of de drie regeringspartijen - alhoewel met afzonderlijke lijsten - wellicht met één kandidaat voor het presidentschap zouden kunnen uitkomen. In dit geval zouden de twee meest voor de hand liggende kandidaten uiteraard USLAR PIETRI en Jóvito VILLALBA zijn. Van deze zou VILLALBA het meest aanvaardbaar zijn voor de aanhang van Acción Democrática. Zijn politieke antecedenten lopen parallel met die van BETANCOURT en LEONI. Na de verkiezingen van 1963 heeft hij in navolging van wat BETANCOURT destijds heeft gedaan met wat nu de V.P.N. van RAMOS GIMENEZ is, de extreme linkervleugel van de U.R.D. afgestoten. Principieel bestaan er tussen de U.R.D. en de A.D. thans vrijwel geen verschillen meer. Het geval USLAR PIETRI ligt anders. Waar VILLALBA in zijn entente met de A.D. een iet-

wat rechtserre koers heeft gezet, moest USLAR PIETRI wat naar links. De inbreng van VILLALBA was een goed georganiseerde partij, die van USLAR PIETRI was zijn persoonlijk prestige, waarmee hij de Venezolaanse conservatieven ertoe gebracht heeft hun houding tegenover de Acción Democrática te wijzigen. Het is onwaarschijnlijk dat het valbondswezen naast de boeren de voornaamste pijler waar de Acción Democrática op steunt, USLAR PIETRI ooit als kandidaat zal aanvaarden.

Terwijl het dus moeilijk is - en zeker nog te vroeg - om in deze voorstellingen te doen, dient er wel rekening mee te worden gehouden dat de wedstrijd begonnen is. Reeds nu zijn de persoonlijke campagnes ingezet en veel van wat achter de schermen gebeurt, zal in de komende twee jaar zijn weerslag vinden in poses, verklaringen en maatregelen die slechts in het licht van de naderende verkiezingsstrijd zullen kunnen worden begrepen.

Reeds in juli en september 1964 maakten wij gewag van de meningsverschillen die opgetreden waren in de leiding van de M.I.R. en de C.P.V. met betrekking tot de te volgen tactiek bij de bestrijding van de regering en het Amerikaans imperialisme. De splitsing tussen "hard" en "softline" is naderhand ook mede van invloed geweest op de effectiviteit van de guerilla's in hun strijd tegen het leger.

In januari 1965 deed een loos gerucht de ronde als zou Dr. Domingo Alberto RANGEL, de nog altijd opgesloten leider van de M.I.R. zich hebben willen aansluiten bij de van de U.R.D. afgescheiden groep van HERRERA OROPEZA, José Vicente RANGEL (niet te verwarren met Domingo Alberto) en Luis MIQUILENA.

Nu wordt, naar verluidt, uit M.I.R.-kringen vernomen dat Domingo Alberto RANGEL van plan is - zo gauw hij weer op vrije voeten wordt gesteld - een nieuwe linksgeoriënteerde partij op te richten. Door de activiteiten van de "hardline"-groep onder leiding van de nu ook gevangen Professor Simon SAEZ MERIDA is volgens hem de naam "M.I.R." zodanig in diskrediet gebracht dat met een schone lei begonnen moet worden. Domingo Alberto RANGEL wordt in de partij gesteund door de secretaris-generaal Américo CHACON. Reeds een jaar geleden gaf CHACON te kennen dat de M.I.R. bereid was in ruil voor rehabilitatie en opschorting van de politieke repressie een einde te maken aan de terreur. Ook Hector MUJICA, lid van het Centraal Comité van de C.P.V., die in septem-

ber afgelopen jaar reeds pleitte voor de "softline", heeft weer van zich laten horen. In een interview dat in Rome in "L'Unitá" werd gepubliceerd, stelde hij dat de C.P.V. onverwijld het klimaat van vrede en harmonie onder alle Venezolanen wil herstellen. Hij gaf toe dat er "in de revolutionaire beweging" meningsverschil bestaat over "taktiek". Dit echter, voegde hij eraan toe was niets nieuws. Hopelijk zal de argeloze lezer hierdoor gerustgesteld worden: een oud meningsverschil hoeft niet au serieux te worden genomen.

Het is mogelijk dat de regering - al is het tijdelijk - er in slaagt de aanhangers van de "softline" de overhand te bezorgen. Er werd weinig publiciteit aan gegeven, maar afgelopen maand werden verschillende sleutelfiguren in de leiding van de guerillabeweging door de politie in verzekerde bewaring gesteld. Er schijnt aanleiding te zijn om aan te nemen dat de beweging hierdoor gevoelig geraakt is. Op de lange duur worden subversie en extremisme uiteraard door het nemen van politiematregelen eerder bevorderd dan tegengegaan, maar op korte termijn kunnen dergelijke maatregelen succes hebben.

De mogelijke toetreding van Venezuela tot de Latijns Amerikaanse Vrijhandelsassociatie (L.A.F.T.A.) was het onderwerp van besprekingen tussen vertegenwoordigers van de regering, het bedrijfsleven en het vakbondswezen. Het Venezolaanse standpunt dat op 3 november a.s. in Montevideo zal worden uiteengezet op de vergadering van de ministers van buitenlandse zaken der LAFTA-lidlanden, is dat Venezuela wil toetreden mits aan haar eisen, die ook veranderingen in de structuur van LAFTA betreffen, wordt tegemoetgekomen. Venezuela is er op uit een toekomstige markt voor haar staal-, olie- en petrochemische producten zeker te stellen, zonder haar eigen productie van consumptiegoederen aan "te veel" concurrentie bloot te stellen. De Venezolaanse industrie wordt in dit opzicht wel vertroeteld en van Venezuela zullen in Montevideo concessies worden verlangd die het waarschijnlijk niet gemakkelijk zal kunnen (c.q. willen) opbrengen.

De kwestie Brits Guyana werd op een zacht vuurtje warm gehouden. Minister IRRIBARREN BORGES legde de natie in een doorwrochte t.v.-rede het standpunt van Venezuela uit. Hij zou zijn Britse ambtgenoot STEWART niet

ontmoeten als de te houden discussies slechts van academisch belang zouden zijn. Venezuela zou er niet voor terugdeinzen "alle tot haar beschikking staande middelen" te gebruiken bij het reclameren van het verloren grondgebied. De toevoeging van "blijven" ontkrachte enigszins wat anders krasse taal zou zijn geweest.

COLOMBIA

President VALENCIA slaagde er niet in het parlement er toe te krijgen hem bijzondere volmachten te verlenen om maatregelen te nemen ter oplossing van de economische moeilijkheden van het land. Hierdoor werd de president gedwongen de onderwerpelijke maatregelen bij decreet af te kondigen met gebruikmaking van de bevoegdheden die hij ingevolge de nog voortdurende staat van beleg heeft.

De maatregelen houden o.m. in een verkapte devaluatie van de peso in de vorm van een progressief wisselkoerssysteem waarbij de aankoopkoers van buitenlandse valuta afhankelijk wordt gesteld van een al dan niet preferentieel karakter van de te importeren goederen.

Uiteraard heeft deze maatregel dezelfde strekking als de deviezenprovisie welke in juli j.l. werd voorgesteld door de vorige minister van financiën, Hernando DURAN DUSSAN en waarvan het afwijzen door de president het ontslag van deze minister ten gevolge had. Andere impopulaire maatregelen die nu in het kader van het "tweede plan van VALLEJO" door de president werden gedecreteerd zijn belastingverhogingen en verplichte aankoop van staatsobligaties. Dit laatste is een lichtelijke vergulding van de belastingpil. In plaats van 20 procenten te heffen op de inkomstenbelasting, heft de regering slechts 15 procenten en krijgt zij de overige 5 in de vorm van een langlopende lening.

De accijnzen op gasoline dreigden dergelijke protesten te ontketenen dat de regering daar voorlopig maar van af heeft gezien.

Nu hoopt VALENCIA de Verenigde Staten nog te kunnen aanspreken voor een aanzienlijke lening en dan kan Colombia hopelijk weer even herademen.

Afgelopen maand zag het er weer iets meer naar uit dat de nationale

coalitie de crisis zou doorstaan. De liberalen gaven te kennen dat zij een breuk willen vermijden. In een door beide partijen gesteunde candidatuur van LLERAS RESTREPO zien zij het enige alternatief voor een complete chaos. De conservatieven zijn echter nog hopeloos verdeeld.

Ex-generaal RUIZ NOVOA kreeg een veeg uit de pan van de Democratisch Nationale Partij. Deze groep zegde hem alle steun toe in februari van dit jaar toen hij zijn ontslag had genomen als Minister van Oorlog. RUIZ NOVOA verklaarde de D.N.P. "ontbonden" toen hij besloot zich aan te sluiten bij de Liberale Partij. In augustus j.l. bleek de partij toch weer niet ontbonden te zijn want RUIZ NOVOA stelde zich onder haar aegis candidaat voor het presidentschap. In een communiqué verklaarden hierop de "oprichters van de Democratisch Nationale Beweging" dat de beweging niets te maken meer had met haar gewezen lid, RUIZ NOVOA. De ex-generaal helt blijkbaar steeds meer over naar de extreem linkse factie in de M.R.L. waardoor hij de sympathie van de gematigde "onafhankelijken" dreigt te verspelen.

Naar vernomen werd, heeft de CPC ingehaakt op de protestbeweging van pater Camilo TORRES. TORRES heeft op zijn beurt een beroep gedaan op het leger om zijn revolutionaire beweging te steunen. RUIZ NOVOA beschuldigde het leger ervan een(rechtse) staatsgreep te beramen om de verkiezingen van mei 1966 te verhinderen. Deze beschuldiging werd herhaald in het weekblad van de C.P.C., "Voz Proletaria".

De "Chinese" afsplitsing van de C.P.C. noemt zich thans Partido Comunista Colombiano - Marxista/Leninista, of wel de P.C.C.-ML. Zij beschikt naar het patroon van de Venezolaanse F.A.L.N. over een E.L.N., een "Ejercito de Liberación Nacional". Hun pers is een blaadje, getiteld "Insurrección". Recente sabotagedaden worden toegeschreven aan deze organisatie.

DOMINIKAANSE REPUBLIEK

Op 3 september nam Hector GARCIA GODOY de taak van voorlopige president van de Dominikaanse Republiek op zich. GARCIA GODOY is een beroepsdiplomaat, die zoals zovelen in zijn land niet heeft kunnen vermijden nu met deze dan met gene politieke stroming te worden geïdentificeerd. Hij is echter nimmer een uitgesproken partijpolitieke figuur geweest.

De nieuwe president is 44 jaar oud. Zijn rechtenstudie voltooide hij in zijn geboorteland, nadat hij gedurende de periode waarin zijn vader ambassadeur in Washington was, in die stad de middelbare school had bezocht. Zijn grootvader van moederskant was Generaal Ramón CACERES, de dictator, wiens gewelddadige dood in 1911 gevolgd werd door een zodanige verwarring dat President WILSON het nodig vond om het land te laten bezetten.

GARCIA GODOY huwde in 1944 een dochter van de diplomaat Andrés PASTORIZA (ambassadeur in Groot Brittannië en de Verenigde Staten). In dat jaar begon de huidige president zijn loopbaan in de buitenlandse dienst als tweede secretaris van de ambassade in Costa Rica. Reeds een jaar later werd hij eerste secretaris in Nicaragua. In 1947 werd hij hoofd van de consulaire afdeling van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, in 1948 directiesecretaris van de "Banco de Reservas", in 1954 "Superintendente General de Bancos" en een jaar later onderdirecteur van de Centrale Bank.

In 1956 keerde hij terug naar de buitenlandse dienst als eerste secretaris bij de ambassade in Londen. Ambassadeursposten volgden in België en Luxemburg, Groot Brittannië, Nederland, Turkije en Libanon. In augustus 1963 werd hij door Juan BOSCH benoemd tot Minister van Buitenlandse Zaken. Bij de val van BOSCH, één maand later, diende GARCIA GODOY zijn ontslag in. Gedurende de junta-periode en tijdens de laatste crisis was hij onderdirecteur van de Compañía Anónima Tabacalera, de grootste Dominikaanse sigaren- en sigarettenfabriek.

GARCIA GODOY was op 2 juni 1964 aanwezig op een vergadering van de Partido Reformista welke werd bijeengeroepen om de bestuursfuncties van de partij te verdelen. Deze was de vergadering waarop Joaquín BALAGUER tot voorzitter van de partij werd uitgeroepen.

Toch heeft GARCIA GODOY zich blijkbaar niet met de Reformistas verbon-

den. Verschillende Reformistas hebben toen de keuze voor het voorlopige presidentschap op hem viel GARCIA GODOY willen praaieren. Vernomen werd dat BALAGUER echter tot voorzichtigheid heeft gemaand. De Reformista-leider zou hebben gewezen op een oude binding tussen GARCIA GODOY en Juan BOSCH. Hij meende dat de Reformistas zich ten opzichte van het nieuwe regiem voorlopig maar op de vlakke moesten houden.

Op grond hiervan moet dan ook door de afdeling van de Partido Reformista op Curacaø aan de nieuwe regering geen gelukwenstelegram zijn gezonden, zulks in tegenstelling tot de handelwijze van de Dominicanen op Aruba, die niet alleen hun gelukwensen telegrafeerden, maar bij hun wensen de aansporing voegden, "voer een revolutionair beleid, opdat het vergoten bloed niet tevergeefs zij". Zoals bekend, zijn de Dominicanen op Aruba meest aanhangers van de P.R.D.

De positie van de nieuwe regering is overigens buitengewoon moeilijk. In zijn streven om de kool en de geit te sparen, loopt GARCIA GODOY het gevaar dat hij iedereen tegen zich krijgt. De nieuwe regering werd direct door een groot aantal landen erkend, door de O.A.S. wordt zij volledig gesteund en een bevolking, moe van de bloedige en kostbare burgerstrijd, wil voor alles orde en rust. Dit zijn GARCIA GODOY's grootste troeven.

Er tegenover staat echter de onverzoenlijkheid van de rebellen en van het leger. Het grootste struikelblok aan de legerzijde, generaal WESSIN y WESSIN, werd verwijderd toen deze beroeps anti-communist tegen wil en dank consul werd in Miami. GARCIA GODOY maakte echter bekend dat hij Francisco RIVERA CAMINERO zou handhaven in de post van Minister van de Strijdkrachten, welke RIVERA onder de IMBERT-junta had bekleed.

De rebellen hadden het ontslag van deze minister geëist. Nadat GARCIA GODOY eerst had bekend gemaakt dat de autonome "opleidingsschool" van WESSIN y WESSIN zou worden opgeheven, besloot hij onder druk van de militairen de groep niettemin als de z.g. "Vierde Brigade" intact te laten.

GARCIA GODOY zal sterk afhankelijk zijn van het leger zodra de inter-Amerikaanse vredesmacht het land verlaat.

De rebellen beseffen dit maar al te goed en zijn daarom niet geneigd zich te laten ontwapenen. Tegen het eind van de maand had de voorlopige regering nog altijd geen werkelijke zeggenschap in de Ciudad Nueva, waar de rebellen zich hadden verschanst. De wapenen die werden ingeleverd,

bleken vrijwel alle onbruikbaar te zijn. Grote aantallen wapens en munitie verdwijnen naar het binnenland. Een eventuele hernieuwde strijd tussen het leger en de rebellen zal aanvankelijk zeker niet in Santo Domingo zelf worden gevoerd maar in de provinciën, waar de rebellen zich niet zodanig zullen concentreren dat zij zouden kunnen worden uitgeroeid.

Niettegenstaande een aantal benoemingen van bekende ^{linkse} figuren, die óf met de rebellen hebben meegevochten, óf tenminste met hen sympathiseren, wordt de voorlopige regering door de CAAMAÑISTAS nog met grote achterdocht bekeken.

Onder de "linkse" benoemingen - die overigens aan de andere zijde van het politieke spectrum beroering hebben veroorzaakt - is Manuel MOREL CERDA als Minister van Justitie. MOREL CERDA was tot voor kort voorzitter van de Dominikaanse afdeling van de communistische mantelorganisatie der "democratische juristen". De benoeming van Franklin DOMINGUEZ, propagandist van de rebellen, tot omroep leider van het officiële radiostation werd herroepen, maar DOMINGUEZ werd gehandhaafd als perschef van de voorlopige president.

Tot de instabiliteit van de modus vivendi wordt nu ook bijgedragen door ex-president BOSCH, die melodramatisch terugkeerde op de verjaardag van zijn val. BOSCH werd verwelkomd door een belangrijk kleinere menigte dan de P.R.D. had gehoopt op de been te brengen. Door de P.R.D. werd de relatief kleine opkomst geweten aan de verscherpte veiligheidsmaatregelen welke door de voorlopige regering in verband met de komst van BOSCH waren genomen.

Toen BOSCH echter op het plein Ruben Dario een rede van vier uren afstak, werd hij door vele duizenden aangehoord en toegejuicht. BOSCH verklaarde het presidentschap niet - of nóg niet - te overwegen. Eerst zag hij als zijn taak te moeten streven naar de ontruiming van het land door de "bezitters". Dat bij een dergelijke ontruiming thans slechts de rechtse of linkse politieke periferie gebaat zijn, scheen BOSCH niet te hinderen.

Zijn fulminaties tegen de Verenigde Staten waren buitengewoon fel en hij voorspelde dat hij indien het nodig zou zijn, de klassenstrijd zou prediken.

In Puerto Rico al had hij op de vraag van een Venezolaanse journalist of hij, net als BETANCOURT van diens kortstondig bewind in 1948, iets geleerd had van zijn teleurstellende ervaringen in de laatste twee jaren, het antwoord gegeven dat "het volk van de Dominikaanse Republiek zijn bloed

heeft vergoten om te herstellen wat in 1963 kapot werd gemaakt". Hiermede heeft BOSCH wellicht te kennen gegeven dat hij in tegenstelling tot BETANCOURT en gelijk de kortzichtige Bourbons toen zij het ancien régime herstelden, niets heeft geleerd en niets heeft vergeten.

Tenslotte ware nog te vermelden met betrekking tot de Partido Reformista, dat het bericht omtrent de benadering van BALAGUER door Angel MIOLAN waar in het maandoverzicht van augustus over werd geschreven, inmiddels door een doorgaans welingelichte bron werd bevestigd. Ook werd vernomen dat BALAGUER beducht is voor een mogelijke infiltratie van zijn partij door MIOLAN. BALAGUER heeft MIOLAN niet afgewezen, maar heeft tot nu toe niet persoonlijk met hem willen onderhandelen. Niettegenstaande zijn twijfel over de oprechte bedoelingen van deze vooraanstaande P.R.D.-ista, zou BALAGUER toch wel gaarne van zijn diensten gebruik willen maken. De propagandistische waarde van MIOLAN's "reformatie" zal daarnaast door BALAGUER zeker niet worden onderschat.

CUBA

Wanneer de zevende verjaardag van de Cubaanse revolutie in januari 1966 in Havana zal worden gevierd, ligt het in de bedoeling ^{aldaar} / een z.g. Conferentie van drie continenten te houden. Vertegenwoordigers van Aziatische, Afrikaanse en Latijns Amerikaanse landen - dan wel van "anti-imperialistische" organisaties in die landen - zullen dan bijeen moeten komen om een globale anti-imperialistische strategie te beramen teneinde het hoofd te bieden aan de "globale agressie van het Amerikaanse imperialisme".

De voorzitter van het voorbereidend comité, de Egyptenaar El Mahdi BEN BARKA, vertoefde gedurende de maand september in Cuba, waar de grondslag voor de conferentie werd gelegd en de uitnodigingen werden opgesteld.

Het nationale voorbereidende comité van Cuba werd inmiddels benoemd, met als voorzitter de minister van onderwijs, Armando HART.

Uit de convocatie die is verstuurd naar een honderdtal landen blijkt duidelijk dat de Verenigde Staten de hoofdvijand zijn. De Dominikaanse Republiek en Vietnam staan boven aan de lijst van vertrapten met wie de drie continenten solidair zullen moeten zijn.

Cuba wordt als baken voorgehouden omdat het heeft bewezen dat de revolutie - zelfs onder de rook van de Verenigde Staten - mogelijk is.

De programmapunten zijn o.m.:

- steun aan de gerechtvaardigde strijd van het Cubaanse volk tegen het Amerikaans imperialisme;
- steun aan de patriottische strijd van de Latijns Amerikaanse volkeren tegen het imperialisme en zijn instrumenten, zoals de O.A.S.;
- de liquidatie van alle buitenlandse militaire bases op de drie continenten;
- verzet tegen het gebruik, de productie, het testen en het opslaan van atoomwapenen;
- de vernietiging van alle bestaande wapenen;
- de eliminatie van alle wapenproductiemiddelen;
- de wereldvrede.

Een en ander belooft een marathon van kreten over verongelijking en gloedvolle wederzijdse bijvalsbetuigingen, die waarschijnlijk niet meer

zal opleveren dan een grote hoeveelheid stof voor de anti-Amerikaanse pers. Voor het Cuba van CASTRO betekent het tenminste dat de zevende verjaardag met luister zal worden gevierd. Dat concrete verbintenissen met intercontinentale strekking zouden kunnen worden aangegaan, is evenwel onwaarschijnlijk. Toch is deze conferentie als verschijnsel belangwekkend, mede wegens de implicatie van een losweken van Latijns Amerika van de Verenigde Staten. De nagestreefde toevoeging van "Latijns Amerikaans" aan het begrip "Afro-Aziatisch" draagt een sterke suggestie van blokvorming in de Verenigde Naties. Het feit dat CASTRO als gastheer optreedt, doemt echter elke serieuze deelname van Latijns Amerikaanse landen op officieelniveau. Ook zal het interessant zijn te vernemen of de Soviet Unie voor deze conferentie onder de Aziatische mogendheden zal worden gerekend.

Tegen het eind van de maand zorgde Fidel CASTRO voor een tweetal verrassingen en wel tijdens zijn toespraak ter gelegenheid van de vijfde verjaardag van de z.g. comités ter bescherming van de revolutie, het massaal luistervinkenapparaat dat de Cubaanse burger op het rechte pad helpt houden.

CASTRO kondigde aan dat hij een brief van Ché GUEVARA zou voorlezen op een vergadering van de P.U.R.S., welke "eerstdaags" bijeengeroepen zou worden om een "centraal Comité" te vormen en plannen te maken voor het eerste partijcongres. Daarna bood CASTRO aan, alle Cubanen die het land willen verlaten vrijelijk de gelegenheid te geven zulks te doen. Hij beweerde dat de Cubaanse autoriteiten zich nimmer hebben verzet tegen de emigratie van "verdwaasde of waardeloze" Cubanen naar het paradijs dat zij de Verenigde Staten wanen. Niettemin zou door de émigrés en de Amerikaanse pers deze indruk zijn gewekt, redenen waarom hij thans ten overstaan van de gehele wereld dit aanbod deed.

Door de Verenigde Staten werd de uitdaging aanvaard. Verwacht werd dat minstens 50.000 Cubanen van deze gelegenheid gebruik zouden willen maken om hun land te verlaten. Door president JOHNSON werd gesteld dat de V.S. de vluchtelingen noch uit ethisch, noch uit propagandistisch oogpunt de toegang konden weigeren, niettegenstaande het feit dat een dergelijke "invasie" opvangsmoeilijkheden met zich mee zou brengen. Het commentaar over CASTRO's rede in de Cubaanse pers wekte de indruk dat het aanbod slechts was gedaan om de Verenigde Staten in verlegenheid te brengen. Telkens werd er op ge-

zinspeeld dat Amerika door het aanbod te weigeren zichzelf aan de kaak zou stellen. Op een weigering kan CASTRO echter onmogelijk hebben gespeculeerd:

De opvang moge dan voor de Verenigde Staten een doornig probleem zijn, een onoverkomelijke moeilijkheid is zij allerminst. Daarentegen heeft CASTRO de sluizen geopend voor een uittocht die Cuba gelijk zou kunnen stellen met het Oost Duitsland van voor de Berlijnse muur en het Hongarije van tijdens de opstand. Dit is voorwaar geen goed gezelschap om in te vertoeven. Het is dan ook begrijpelijk dat in Amerikaanse kringen naarstig wordt gezocht naar een redelijke uitleg voor deze nieuwe zet van CASTRO. Het enige zou zijn dat blijkt dat de Cubaan tevreden is in zijn land en dat de Verenigde Staten zich voorbereiden op een lawine die niet komt.

NEDERLANDSE ANTILLEN

Het bezoek van het Koninklijk Paar aan de Overzeese Rijksdelen betekende duidelijk een nieuwe bevestiging van de Koninkrijksbanden welke onze nabuurlanden niet zal zijn ontgaan. Zij het in beknopte vorm werd ook in de Venezolaanse dagbladpers melding gemaakt van het bezoek en van de overweldigende ontvangst welke de Koningin en de Prins in de Nederlandse Antillen werd bereid.

Wanklanken op Curacao tijdens het bezoek werden vermeden toen zowel de oppositie in de mijnwerkersbond als het bestuur van de Algemene Havenunie respectievelijke stakingsplannen lieten varen. In geen van beide gevallen was er sprake van een geschil tussen bond en werkgever.

Wat trouwens het toneel der arbeidsverhoudingen afgelopen maand op Curacao heeft gekarakteriseerd, waren inderdaad de ruzies tussen bonden onderling en interne geschillen bij U.M.U.C. en A.H.U.

De H.W.V. versus C.F.W.-zaak betreffende de vertegenwoordiging van de werknemers bij het levensmiddelenbedrijf Henderson bracht aan de C.L.A.S.C.-zijde adhaesiebetuigingen en zelfs de overkomst van twee Christelijke vakbondleiders uit Venezuela. De houding van de werkgever ten opzichte van de eerder erkende gesprekspartner, H.W.V., veranderde merkbaar toen de H.W.V. deels aangespoord door de laatdunkende uitlatingen van de C.F.W. erg militant

besloot te worden. De door de H.W.V. afgeroepen staking ging niet door omdat de regering een afkoelingsperiode afkondigde. De werkgever sprak zich uit voor het houden van een referendum waaruit zou moeten blijken of de C.F.W. gelijk had dat de H.W.V. niet het merendeel der werknemers vertegenwoordigde. Het bezoek van de Koningin deed even de deksel op de sudderende pot, maar daarna zou de kwestie uiteindelijk moeten worden uitgevochten. Het feit dat de werkgever nu slecht te spreken scheen te zijn over de vertegenwoordigers van de H.W.V., nam de C.F.W. wel enige wind uit de zeilen.

Indien dit het heimelijke doel van de directie van Henderson was, dan speelde zij het spel goed. Henderson heeft er een groot belang bij de C.F.W. buiten haar bedrijf te houden. Bij de eerste pogingen van de C.F.W. in november 1964, wezen wij er op dat het conflict tussen C.F.W. en Henderson geen wezenlijk arbeidsconflict was. Nu loopt de supermarkt Esperanza al goed en de binding tussen de C.F.W. en dit bedrijf is - zij het indirect - een factor die een rol zou moeten spelen in een toekomstige verhouding tussen de C.F.W. als vertegenwoordiger van de werknemers van Henderson en de directie van de voornaamste concurrent van Esperanza.

Afgezien van deze implicaties van de poging van de C.F.W. om aan haar groeiende reeks van overwinningen er een op de H.W.V. toe te voegen, heeft het streven van de C.F.W. ook andere aspecten. De monopolistische tendens van Henderson wordt op het gebied van het vakbondswezen gereflecteerd door die van de C.F.W.

Ten aanzien van de concurrentie die Henderson zou moeten ondervinden van de Esperanza, werpt zich overigens de vraag op, of de realiteit in de sector van levensmiddelenbedrijven op Curacao niet minder de monopolie-positie van één bedrijf is, dan wel de oligopolie van de enkele grote bedrijven, die doende zijn de Curacaose buurtkruideniers de das om te doen. De keerzijde van de medaille van verhoogde efficiëntie, hygiëne en voedingskwaliteit is het verdwijnen van kleine kapitalisten in een neergaande economie.

Wilson (Papa) GODETT slaagde er zoals werd verwacht inderdaad in "Dixie" BLASSE vrij geruisloos uit de A.H.U. te zetten. Hij drukte een bepaling in het huishoudelijk reglement door, waarbij gesteld wordt dat slechts personen

- 16 -

van Nederlandse nationaliteit of buitenlanders die in de haven werkzaam zijn een bestuursfunctie in de A.H.U. kunnen bekleden. BLASSE is van Britse nationaliteit en werkt niet in de haven. Toen in de vergadering ter verkiezing van het bestuur stemmen opgingen om BLASSE te handhaven, deed GODETT nog een boekje open over vermeend zedelijk wangedrag van BLASSE, waarop de steun van BLASSE wegsmolt.

Niettemin begon in de haven na de bestuursverkiezing een actie om BLASSE in zijn oude positie te herstellen. Handtekeningen werden ingezameld om algemene ledenvergadering bijeen te roepen, waarop het Huishoudelijk Reglement opnieuw zou worden gewijzigd en nieuwe bestuursverkiezingen zouden worden uitgeschreven. Gedeeltelijk is deze actie gericht tegen NITA, aangezien de arbeiders eerder BLASSE als leider willen hebben wanneer GODETT zijn gevangenisstraf moet uitzitten.

Forbes BURNHAM, de premier van Brits Guyana bracht een onofficieel bezoek aan de Nederlandse Antillen. Hij legde in causerieën voor de K.v.K. en vakbondleiders de nadruk op de wenselijkheid van Caraïbische samenwerking. Ook toonde hij zich geïnteresseerd in de vestiging van negroïde Antillianen in Brits Guyana. Zijn bevolkingswedloop met JAGAN is serieus.